

אין אידיש גערעדט

"אף אחד אינו מסתכל על הציצית הספרדית שלך"!

משה: אני כבר משתוקק לדעת מה אתה עומד לכתוב השבוע...

חיים: איני יכול לומר לך מה אכתוב, אבל דבר אחד אני כן יכול לומר לך -

שזה ממש מיועד לך.

משה: אתה כבר עושה אותי סקרן, אפשר לדעת מה תכתוב?

חיים: אומר לך, אבל תחילה - האם אוכל לשאול אותך שאלה אישית?

משה: כן, אתה יכול!

חיים: התבוננתי בך, ושמתי לב שאתה זקוק לתשומת לב.

משה: למה אתה מתכוון? איך אתה רואה זאת?

חיים: אתה שואל איך ראיתי? אני שואל - איך אפשר שלא לראות? הסתכל על הציצית שלך... על המכנסים... על החולצה... על הבקיטשע... על הדרך שבה אתה מניח את השאל... בקיצור, זה אומר בעצמו: "אני צריך תשומת לב"!

משה: מי אמר שאני עושה זאת בשביל תשומת לב? אולי אני פשוט רוצה להיות מסודר?

חיים: באמת לא הייתי צריך להסביר מדוע אני חושב שאתה זקוק לתשומת לב... אבל מאחר שאני יודע שאתה מתכוון בריצנות, שאתה רוצה להשתפר - אומר לך נקודה קטנה אחת... ניקח את הציצית שלך...

האם אתה אולי ספרדי?

משה: למה אתה מתכוון לשאול?

חיים: שמתי לב שלקחת לאחרונה ציצית מצמר בלי הפסים השחורים... השל"ה הקדוש מביא הלכה למעשה (קיצור של"ה, חולין, הלכות ציצית) בשם האליה רבה (סימן ט, סעיף ה), שצריך ללכת עם בגד כחול לציצית, זכר למצוות התכלת. למעשה לא קיבלו את המנהג, כי יש עניין ללכת עם בגד לבן. לכן כותב הפרי מגדים (ס"ק ו), והמשנה ברורה מביא זאת להלכה (ס"ק טז), שצריך לעשות בסוף הבגד מעט כחול, זכר לתכלת. וזה כלל לא סתירה לכך שהטלית צריכה להיות לבנה, כי מעט כחול אינו בעיה... אלא שמסיבות שונות זה השתנה במשך השנים לשחור.

אבל אצל הספרדים לא הולכים עם הפסים השחורים, כי הם מחמירים שיהיה כולו לבן. נמצא שאם אתה הולך כולו לבן -

נראה שאתה ספרדי!

משה: איני מאמין למה ששמעתי עכשיו...

זה בושה... לא ידעתי כלל את כל החשבון...

מה חשבתי לעצמי?

ואני מוכרח להודות - שהסיבה

שקניתי את הציצית הלבנה

הייתה פשוט בשביל תשומת

לב... אבל מה זה קשור לפרשת השבוע?

חיים: הפסוק מתחיל "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה..." רש"י אומר שהסיבה שנכתב "ויצא יעקב" היא מפני ש"יציאת צדיק מן המקום עושה רושם". לכאורה יש כאן שאלה פשוטה: האם זו הפעם הראשונה שצדיק יוצא מן העיר? גם אברהם וגם יצחק כבר עזבו את מקומם, ולא כתוב בשום מקום ש"יציאת צדיק עושה רושם".

למה דווקא כאן זה נאמר?

משה: אני מוכרח לומר שהשאלה כל כך פשוטה וטובה - איני מבין למה לא שאלתי אותה בעצמי! מה באמת התשובה?

חיים: התשובה לשאלה היא מאוד... פשוטה... ומאוד... מאוד... מאוד חשובה. התשובה היא: ודאי שאברהם אבינו השאיר רושם, כי היה לו אכסניה, שכל אחד יכול היה להיכנס ולקבל אוכל ושתייה. הוא גייר אנשים, הייתה לו ממש קהילה של גרים. אז ודאי שכאשר הלך - השאיר רושם.

גם יצחק גייר אנשים, אז ודאי שכאשר הלך - השאיר רושם.

אבל יעקב היה איש תם יושב אוהלים. אפשר היה לחשוב - מי בכלל יודע עליו? לכן אומר הפסוק שתדע:

אפילו אדם שיושב בפינתו ולומד - משאיר רושם.

משה: אני שומע את התשובה, אבל איני מבין - למה אתה אומר שזה יסוד כל כך חשוב?

חיים: כדי שתבין זאת, אני רוצה לשאול אותך עוד שאלה. כתוב בפסוק (בראשית כח, יא): "ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו" - יעקב הניח אבנים סביב ראשו. האם זה באמת עזר לו להניח אבנים סביב ראשו? אתה חושב שחיות אינן יכולות ללכת על אבנים???

חיים: התירוץ הוא - כי הכול תלוי במחשבה, בראש!!!!!!

משה: תוכל להסביר לי למה אתה מתכוון? ומה הקשר לכל השיחה שלנו?????????

חיים: אשיב לך בטוב טעם ודעת... אבל כמובן תחילה - סיפור.

מעשה שהיה כך היה:

אחד מנכדיו של הגאון הגדול, פוסק הדור בעל שבט הלוי זצ"ל, סיפר

עליי... "ומה קורה אז? הרי כל אחד רוצה להרגיש שמסתכלים עליו. אם לא בלימוד - מנסים בדרכים אחרות: חולצה... מכנסיים... משקפיים... ציצית... נעליים... שאל..."

זה צועק מילה אחת: "אני... רוצה... תשומת לב!"
בבקשה תסתכלו עליי... אם לא בלימוד - לפחות בדברים אחרים...

משה: אני שומע. אתה אומר שכל מה שאני מתלבש כך - זה מפני שאני רוצה תשומת לב? בסדר, אני מסכים. אבל למעשה אני מקבל אותה... אז מה אכפת לי איך?

חיים: אני מאוד נהנה מהשאלה שלך, כי עכשיו אני מגיע לנקודה... הציצית הלבנה שלך הביאה בדיוק את ההפך ממה שרצית!

משה: תוכל להסביר למה אתה מתכוון?

חיים: ודאי. אבל לא תתרגז אם אומר לך את האמת?

משה: לא, ודאי שלא.

חיים: בטוח?

משה: כן, אני בטוח..

חיים: בסדר. הייתי ב"מפואר", וראיתי אב שקונה עבור המשפחה... והבחור הצעיר רצה לקנות ציצית מצמר בלי פסים. האב שאל אותו מדוע, והוא אמר שזה פשוט יותר יפה. אמר לו האב: זה לא רגיל לבחור חסידי נורמלי ללכת כך. הבחור השיב שהוא מכיר בחורים חסידיים נורמליים שכן הולכים כך, והוא מנה שמות... ואתה היית אחד מהם.

אתה יודע מה אמרו אביו ואחיו?

"מסכן... הוא אחד מאותם בחורים חלשים שחושבים שכך יסתכלו עליו..."

אם היית שומע מה הם אומרים על הדברים שאתה עושה, כבר מזמן היית משנה.

כל הדברים הללו מביאים בדיוק את ההפך.

אביא לך ראייה טובה מאוד: הייתי, לצערי, בכמה טרגדיות רח"ל, של בחורים שהיו מן הטובים, ואף אחד לא דיבר על הלבוש המוזר שלהם. אלא על אחד אמרו שלא פספס אף פעם מניין, ועל אחר אמרו שלא פספס אף פעם להיות "מעביר סדרה", וכדומה. אבל על אף אחד לא דיברו על כל אותם דברים יפים שהם חשבו שיביאו להם משהו. מדוע? כי אף אחד לא מסתכל על זה.

לכן זה יסוד חשוב מאוד, בפרט בזמננו!

כאשר כל הפרסומות צועקות שאם אתה רוצה שיסתכלו עליך - תתלבש כך או כך... והאמת היא שזה כלל לא נכון. אלא מה כן? כל נקודת האמת - זה מה שמסתכלים עליו. וזה חשוב מאוד להכניס לראש: צריך לשים את האבנים סביב הראש, שלא לתת לראש להתבלבל, אלא לזכור - ש"יציאת צדיק מן המקום עושה רושם

מה זה אומר? שחבריי... אנשים ברחוב... לא מסתכלים עליך אם אתה מתלבש יפה, אם הציצית מצמר נראית כמו ספרדית... אלא בדיוק להפך - זה מראה שחיותך באה מדברים שטותיים. אבל אם יש כך נקודות של אמת - זה עושה רושם חזק מאוד.

רוצה תשומת לב? עשה את מה שיגרום לאנשים

להסתכל עליך באמת - וזהו "יציאת צדיק מן המקום" = אמתיות.

שפעם סידר את כתבי סבו הגדול, ומצא שעל כמה כתבים חתום "אב"ד לודז". הנכד מאוד התפלא, כי לפי מה שידע - סבו מעולם לא היה רב בלודז'. הוא אסף אומץ ושאל:

"זייד, מדוע כתוב ליד שמך אב"ד לודז'?"

השיב לו הרב וואזנר זצ"ל: ידוע שלא היה לי ראש טוב כל כך....

וכאשר באתי להיבחן לכניסה לשיבת חכמי לובלין, לא הצלחתי במבחן, והגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל לא קיבל אותי. התכנית הייתה שאחזור הביתה. אך נותרו עוד כמה שעות עד שהרכבת תצא, אז נכנסתי לבית המדרש של הישיבה וישבתי ללמוד.

כאשר רבי מאיר שפירא נכנס לבית המדרש וראה אותי לומד, בתחילה חשב שלא הבנתי שלא התקבלתי. אמר לי: "בחור, לא התקבלת..." אמרתי לו: "אני יודע". שאל אותי: "אם כך, למה אתה עדיין כאן?" עניתי: "מאחר שהרכבת יוצאת רק מאוחר בלילה, חבל על הזמן - אני יושב ללמוד עוד כמה שעות....."

רבי מאיר שפירא התפעל מאוד. בחור שקיבל זה עתה מכה קשה שלא התקבל - ובכל זאת פשוט יושב ללמוד... אמר לו: "אתה נשאר כאן בישיבה!"

עד כאן החלק הידוע. אבל מכאן ואילך - פחות ידוע.

גם לאחר שהתקבל, התקשה מאוד לעמוד בקצב. הלך מאחד לשני שיסייעו לו בלימוד. כך עבר זמן. בכל ישיבה יש קצת "שטיקים" לפני פורים, וגם שם היה.

השטיק היה שעשו שלט גדול, ועליו כתבו את שמות הבחורים, וליד כל שם - איפה יהיה רב. ליד בחור מצוין כתבו עיר חשובה, וליד בחור חלש יותר - עיר קטנה. השלט נתלה בחדר האוכל.

בשנה הראשונה שלמד שם הרב וואזנר זצ"ל, הגיע היום שתלו את השלט. הוא נכנס לחדר האוכל וראה את הבחורים עומדים סביב השלט. גם הוא ניגש לראות, וחפץ את שמו. ברגע שראה - הסמיך מאוד. היה כתוב:

"שמואל הלוי וואזנר - סנדלר מלודז'!"

מיד רץ לחדרו, ובכה... ובכה... זמן רב מאוד. לאחר שבכה היטב, החליט בעוז דקדושה שלא ייתן שירמסו אותו הבחורים, אלא יעשה ההפך - הוא באמת יהיה "הרב מלודז'". כדי להרגיש זאת באמת - באותה תקופה חתם "אב"ד לודז'".

למעשה, לא נעשה "אב"ד לודז'", אלא "אב"ד של כל ישראל"!!!

משה: הסיפור פלאי ונפלא... אבל מה הקשר לאבנים שיעקב הניח סביב ראשו???

חיים: פשוט מאוד -

הכול תלוי אין האדם מסתכל על הדברים. הרב וואזנר היה יכול להישבר ולחשוב: "הנה, באמת איני מהטובים בישיבה... הבחורים כותבים שאהיה סנדלר - אז למה בכלל להתאמץ?" אבל הוא לא נשבר. הוא ידע שהכול תלוי אין חושבים. לכן החליט שהוא אב"ד לודז', ובסוף צמח למה שצמח.

משה: אני שומע מה שאתה אומר - שהכול תלוי בדרך שבה האדם חושב... אבל מה הקשר ל"יציאת יעקב?????"

חיים: התירוץ הוא - יש בחור ששואל קושיות חזקות, והוא מרגיש טוב עם עצמו. אבל יש בחור שמתייסר וחושב: "אף אחד לא מסתכל